

Dialogi terveydestä:
Tekemättömän työn kustannukset 2015

Miljardi syytä johtaa työkykyä

Lasse Parvinen
johtaja, Terveystalo

Suomessa menetetään sairauslomien ja työkyvyttömyyden takia vuosittain miljardeja euroja. Esimerkiksi ennenaikaiset työkyvyttömyyseläkkeet tulevat työnantajalle kalliiksi: jokainen myönnetty työkyvyttömyyseläke vaikuttaa yrityksen työkyvyttömyysmaksuihin. Työkyvyttömyyseläke vaikuttaa myös ihmisen omaan toimeentuloon, koska eläkkeen taso jää palkkatuloja pienemmäksi.

Oikein kohdennetulla työterveydellä on avainrooli sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyden vähentämisessä. Tästä huolimatta keskustelu työterveydestä keskittyy herkästi kustannuksiin, vaikka pitäisi puhua siitä, mitä työterveyspanostukset tuottavat yrityksille. Edelläkävijäyrityksissä on jo saavutettu hienoja tuloksia suunnitelmallisella työkykyjohtamisella. Niissä jokainen työkykyjohtamiseen laitettu lisäeuro on tuottanut nettona kuusi euroa viiden vuoden tarkastelujakson aikana.

Tekemättömän työn vuosikatsaus 2015 osoitti, että aktiivisella työkykyjohtamisella voidaan edistää merkittävästi henkilöstön työkykyä, parantaa tuottavuutta ja saavuttaa vuosittain satojen tuhansien eurojen säästöt. Keskeistä on, että työterveydelle asetetaan selkeät tavoitteet, joita seurataan systemaattisesti. Tavoitteiden saavuttamisessa olennaista on tiivis ja pitkäjänteinen yhteistyö työterveyden palveluntarjoajan kanssa. Terveystalolla on kattava käsitys suomalaisen työväestön terveydentilasta, toimialakohtaista tietoa sekä konkreettisia tuloksia siitä, miten järjestelmällisillä toimilla voidaan pysyvästi vähentää sairauspoissaoloja ja alentaa yrityksen tekemättömän työn kustannuksia.

Nyt on aika tarttua toimeen ja hyödyntää työkykyjohtamisen sisältämät mahdollisuudet. Suomen kilpailukyvyyn ja suomalaisten hyvinvoinnin kannalta se on elintärkeää.

s.3

"Lähes prosenttiyksikön nousu tekemättömän työn keskimääräisissä kustannuksissa palkkasummaan suhteutettuna on huolestuttava trendi. Kun ajatellaan, että Suomessa on noin 2,4 miljoona työntekijää ja heidän keskipalkkansa noin 38 000 euroa henkilötyövuotta kohden, yksi prosentti vastaa miljardia euroa."

Lasse Parvinen
johtaja, Terveystalo

Työkykyjohtaminen näkyy suoraan viivan alla

Tekemättömän työn vuosikatsaus 2015 -tutkimus osoitti työkykyjohtamisen merkityksen: edelläkävijäryitykset ovat onnistuneet sen avulla vähentämään tekemättömän työn kustannuksia jopa 38 prosenttia. Se vastaa yli viiden prosenttiyksikön kustannusalenemaa palkkasummaan suhteutettuna.

Koko Suomen yksityissektoriin yleistettynä tekemätön työ aiheuttaa arviolta 4,5-5 miljardin euron kustannukset vuosittain. Tekemättömän työn vuosikatsaus 2015 kuitenkin paljasti, että vuonna 2014 suotuisa kehitys on laantunut ja hajonta yritysten välillä tasaantunut. Tekemättömän työn keskimääräinen kustannus oli noussut 6,3 prosentista 7 prosenttiin.

– Tämä on huolestuttava trendi erityisesti Suomen nykyisessä taloustilanteessa. Vaikka nousu ei ole prosentuaalisesti iso, se tarkoittaa koko yksityissektoriin suhteutettuna kymmeniä miljoonia euroja. Nyt ennenaikaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle jää joka vuosi hieman alle

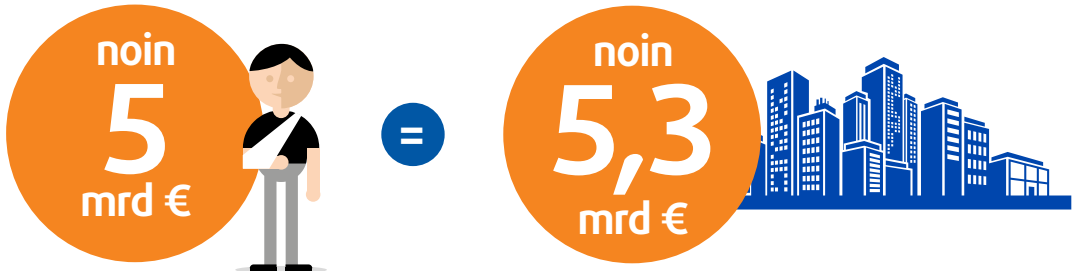
20 000 suomalaista, keskimäärin 52-vuotiaana. Jos kaikki organisaatiot johtaisivat työkykyä samaan tapaan kuin edelläkävijät, työkyvyttömyyseläkkeet vähenisivät alle puoleen nykyisestä, sanoo hanketoimikunnan sihteeri, johtaja **Lasse Parvinen** Terveystalosta.

Tuottavuusloikka työkykyä johtamalla

Nyt viidennen kerran toteutettu tutkimusraportti selvitti kokonaiskustannusta, joka suomalaisyrityksille syntyy suorista sairauspoissaolokustannuksista, työntekijän eläkelain (TyEL) mukaisista työkyvyttömyysmaksuista, tapaturmavakuutus-

Yrityssektorin tekemättömän työn vuosikustannukset*

*Tekemättömän työn vuosikatsaus 2015 -tutkimus

Valtion talousarvion alijäämä vuonna 2016*

*Budjettikatsaus, Valtiovarainministeriö, tammikuu 2016

Panostukset työkykyyn ovat maksaneet itsensä takaisin moninkertaisesti.

maksuista ja työterveyden omavastuun mukaisista kustannuksista.

Tutkimustulosten mukaan tekemättömän työn kustannus vuonna 2014 oli keskimäärin 2 650 euroa henkilötyövuotta kohden tai 7 prosenttia palkkasummasta. Yritysten työkyvyttömyyden kustannukset vaihtelivat 3,2 prosentista 11,5 prosenttiin palkkasummaan suhteutettuna. Euro-määräiset kustannukset vaihtelivat 1 500 eurosta 4 900 euroon henkilötyövuotta kohden.

Järjestelmällisellä työkykyjohtamiseen panostamisella on saavutettu merkittäviä taloudellisia tuloksia. Työkykyyn panostaminen on useissa organisaatioissa maksanut itsensä takaisin moninkertaisesti.

– Kansantaloudellisesti työkykyjohtamiseen sisältyy valtava mahdollisuus. Parhaimmat organisaatiot ovat onnistuneet vähentämään kokonaiskustannuksia viidellä prosenttiyksiköllä vuodesta 2008, mikä tarkoittaa suoraan viittä

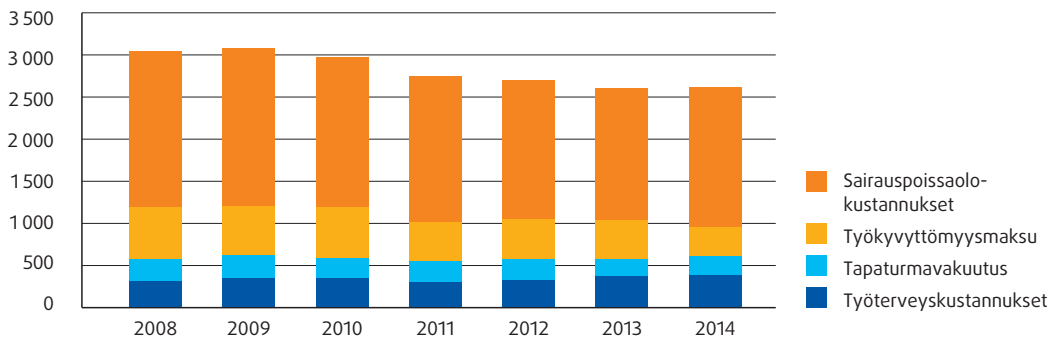
prosenttiyksikköä lisää viivan alle – vuosittain. Nämä organisaatiot ovat jo ottaneet hallituksen tavoitteleman tuottavuusloikan työkykyä johtamalla, Parvinen huomauttaa.

Aktiivinen työkykyjohtaminen näkyy suoraan organisaatioiden taloudessa ja tuloksessa: ennaltaehkäisemällä työkyvyttömyyttä on mahdollista vaikuttaa organisaation työkyvyttömyysmaksuihin. Työkykyjohtamisella voidaan vaikuttaa myös työtaturmien määrään ja vakavuuteen, jolloin säästöä saadaan tapaturmavakuutusmaksuissa.

Euron panostuksella kuuden euron tuotto

Maalis-lokakuussa toteutettuun Tekemättömän työn vuosikatsaukseen 2015 osallistui 64 organisaatiota. Niistä kymmenkunta muodosti edelläkävijöiden kohderyhmän, jossa on saavutettu vertailujakson aikana vaikuttavia tuloksia tavoitteellisella työkykyjohtamisella. Edelläkävijöiden

Tekemättömän työn kustannus henkilötyövuotta kohti (€/HTV)

Tutkimusmenetelmänä Terveystalo Kustannusanalyysi

Tutkimusaineisto muodostaa ainutlaatuisen vertailuaineiston sisältäen yli 170 Suomessa toimivan organisaation tiedot seitsemältä vuodelta. Tietolähteenä ovat työnantajan vaikutusmahdollisuuksien piirissä olevat, lakisääteiset tekemättömän työn kustannuserät. Ne ovat vertailukelpoisia erikokoisten organisaatioiden välillä ja helpottavat poikkeamien havaitsemista. Tutkimusmenetelmänä Terveystalo Kustannusanalyysi on jäljitettävä, riippumaton ja yhteismitallinen. Terveystalo Kustannusanalyysi on PwC:n varmentama tutkimusmenetelmä.

ryhmässä jokainen työkykyjohtamiseen laitettu lisäeuro on tuottanut viiden vuoden tarkastelujakson aikana nettona noin kuusi euroa, kun muissa organisaatioissa vastaava tulos on nollan paikkeilla.

– Edelläkävijöitä yhdistää se, että ne ovat asettaneet työkyvyn johtamiselle euromääräiset tavoitteet, määrittäneet työterveydelle selkeät vastuut ja tavoitteet sekä seuranneet tavoitteiden toteutumista mittaamalla. Positiivista yritysten välisten tulosten tasoittumisessa on se, että yhä useammat yritykset ovat nostaneet työkykyjohtamisen agendalleen. Toisaalta kustannusten laskun hidastuminen voi merkitä myös sitä, että vakiintuneiksi miellettyihin toimintatapoihin ei kiinnitetä riittävästi huomiota, tiivistää kehitysjohtaja **Thomas Westerholm** Terveystalosta.

” Edelläkävijät ovat asettaneet työkyvyn johtamiselle euromääräiset tavoitteet.

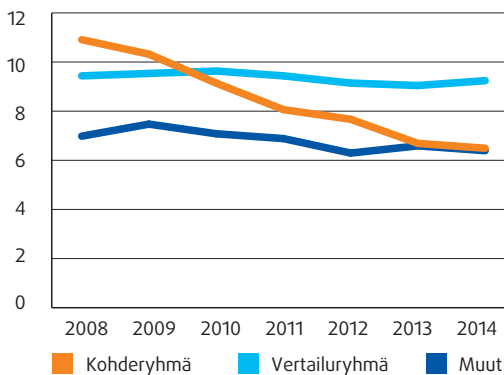
Tekemättömän työn vuosikatsaus -tutkimus

- Vuosittainen tutkimushanke, joka järjestettiin nyt viidettä kertaa. Vuoden 2014 tulokset julkistettiin 17.11.2015.
- Tutkimukseen osallistui vuonna 2015 yhteensä 64 organisaatiota.
- Tutkimustiedot kerättiin vuosilta 2008–2014.
- Vuoden 2015 tutkimuksen toteuttivat yhteistyössä EK, SAK, Työterveyslaitos, Terveystalo, PwC, Elo, Etera, Ilmarinen, Varma ja Veritas sekä If.
- Lue koko tutkimusraportti www.terveystalo.com/tekematontyo

Tekemätön työ maksaa miljardeja

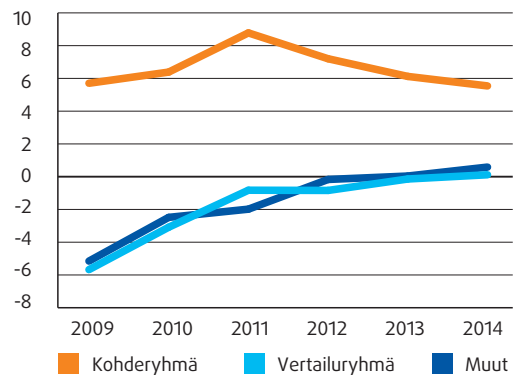
- Työkyvyttömyydestä johtuvat kustannukset ovat 3,2–11,5 prosenttia organisaation palkkasummasta tai 1 500–4 900 euroa henkilötyövuotta kohden.
- Vertailututkimuksen 64 organisaatiossa kustannukset ovat yhteensä noin 110 miljoonaa euroa vuodessa.
- Suhteutettuna koko Suomen yksityissektoriin, tekemättömän työn vuosikustannukset ovat lähes 5 miljardia euroa vuodessa.
- Edelläkävijäryhmän saavutusten perusteella tekemättömän työn kustannusten säästö-potentiaali on Suomen yksityissektorilla ainakin 1,1 miljardia euroa vuodessa.
- Jokainen tavoitteelliseen työkykyjohtamiseen laitettu lisäeuro tuottaa yritykselle nettona noin kuusi euroa.

Tekemättömän työn kustannus palkkasummaan nähden (%)

Kohderyhmä = 10 yritystä, joissa työkykyjohtamiseen on panostettu tavoitteellisesti ja järjestelmällisesti yli viiden vuoden ajan. Ryhmässä tekemättömän työn kustannukset ovat lähes puolittuneet tutkimusjakson aikana.

Lisäpanostusten tuotto (Kuinka monta euroa säästöä panostettu lisäeuro on tuottanut?)

Edelläkävijäryhmässä jokainen työkykyjohtamiseen laitettu lisäeuro on tuottanut viiden vuoden tarkastelujakson aikana nettona noin kuusi euroa, kun muissa organisaatioissa vastaava tulos on nollan paikkeilla.

Työkyvyn johtamisella 1,6 miljoonan euron vuosittaiset säästöt

Empower on esimerkki edelläkävijäyrityksestä, joka on nostanut työhyvinvoinnin ja työssä jatkamisen strategiseksi tavoitteeksi. Tinkimätön kehitystyö toi Empowerille lokakuussa 2015 Paras kehittyjä -tunnustuksen, joka jaettiin Tekemättömän työn vuosikatsauksen 2015 julkistustilaisuudessa.

Empower on monikansallinen palveluyritys, joka rakentaa ja huoltaa sähkö- ja televerkkoja, kunnossapitää tehtaita ja voimalaitoksia sekä toimittaa tietojärjestelmiä ja palveluratkaisuja energiasektorille. Tuottavuuden parantamiseksi ja työurien pidentämiseksi Empowerissa on kuluneen kolmen vuoden aikana tehty valtava toimintakult-

tuurin muutos. Työturvallisuus ja työtyytyväisyys nostettiin strategiseksi tavoitteiksi vuonna 2013, jolloin Empower ja Terveystalo tiivistivät yhteistyötään.

Strategiasta johdettiin myös työterveysyhteistyön tavoitteet: sairauspoissaolojen, tapaturmien ja työkyvyttömyyseläkkeiden vähentäminen. Kaikilla saroilla on nähty huimaa kehitystä: työntekijöiden sairauspoissaolot ovat vähentyneet vuosittain 10 prosenttia, mikä tarkoittaa 1,6 miljoonan euron vuosittaista säästöä. Työkyvyttömyyseläkkeiden määrä on laskenut ja tapaturmataajuus on pudonnut vuodesta 2012 yli 60 prosenttia.

Tunnustusta työkykyjohtamisesta

Tekemättömän työn vuosikatsauksessa 2015 parhaiten menestyneille yrityksille jaettiin tunnustuspalkinnot kahdessa sarjassa. Parhaan kehittyjän tunnustus annettiin Empowerille, Atrialle ja Meyer Turulle ja Paras ylläpitäjä -tunnustus Osuuskauppa Suur-Savolle.

ATRIASSA tekemättömän työn kustannus palkkasummaan nähden on laskenut vuosina 2008–2014 yhteensä 38 prosenttia. Tämä tarkoittaa 5,4 prosenttiyksikön kustannusalemaa yrityksen palkkasummaan suhteutettuna.

MEYER TURKU OY:SSÄ puolestaan tekemättömän työn kustannus on palkkasummaan nähden laskenut vuosina 2008–2014 yhteensä 36 prosenttia. Sairauspoissaoloprosentti on lähes puolittunut tällä ajanjaksolla.

OSUUSKAUPPA SUUR-SAVON tekemättömän työn kustannukset palkkasummaan suhteutettuna ovat olleet vuosina 2010–2014 keskimäärin 1,96 prosenttiyksikköä alhaisemmat kuin toimialalla keskimäärin. Ero on ollut keskimäärin 802 euroa henkilötyövuotta kohden.

Dialogi terveydestä on Terveystalon asiantuntijajulkaisu. Tavoitteena on lisätä terveydenhuollon läpinäkyvyyttä jakamalla ja analysoimalla olemassa olevaa, terveyteen liittyvää tietoa. Haluamme myös herättää keskustelua yhteiskunnallisesti merkittävistä terveydenhuollon aiheista, esittää Terveystalon näkemyksiä sekä visioita tulevaisuutta.

Terveystalo

Jaakonkatu 3 B, 00100 Helsinki
Vaihde: 030 633 11, www.terveystalo.com

Lasse Parvinen
johtaja, palvelukehitys
lasse.parvinen@terveystalo.com

Thomas Westerholm
kehitysjohtaja, työterveyspalvelut
thomas.westerholm@terveystalo.com